

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 12 р. ав.
на пів року 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік 20 рублів
або 40 франків
на пів року 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Віреш ми очі і душу ми, виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.
Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженя. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Нілька слів про вихованє руских дівчат.

(+) Мало що не в кожному місті, де є середні школи, існують рускі бурси та інститути для убогих — а й заможніших учеників, а у Львові є їх навіть кілька. Хоч не всі бурси ведені в рускім народнім дусі, все-ж таки існують більшого числа їх є доказом, що руска суспільність щораз ліпше розуміє значінє і вагу національного вихованя рускої молодіжи шкільної, починає добачати правду сих слів — чия школа, того й будуччина. Останніми часами звернено у нас також бачність на вихованє молодого женського покоління — по школах виділових і в учительських семінаріях женських з кожним роком більшає число руских учениць. Починають у нас вже і се розуміти, що як буде вихованє молоде женське покоління, такі будуть матери, а яким духом духатимуть матери, таким духом будуть переняті й будучі покоління рускої суспільности. Допевнили ся у нас вже й в тім, що як довго наші женщини не переймуть ся щирим народнім духом, так довго в рускім народі буде проявляти ся байдужність до руских народних справ, ренегатство і т. п. хиби, що спиняють єго національно-культурний розвиток і поступ. Тимто й у нас почали повставати інститути для руских дівчат, спершу у Львові, відтак в Перемишлі, а тепер заходять ся коло введеня в жите такого інститута в Станіславові, у Львові-ж в минувшім році введено женську руску школу виділову. Правда, що по тих інститутах для дівчат, так само як по деяких бурсах для хлопців, силкують ся наші москвофіли засівати кукіль, змагають до того, щоби всю шкільну молодіж руску на-

пувати московскою дурійкою. Се вже їх ремесло, щоби все те руйнувати, що збудують і здвигнуть щирі рускі народолюбці та повертати все до своєї ціли. Все-ж таки треба признати, що руска осьвічена суспільність щораз більше дбає про народне вихованє молодого женського покоління, а доказом того потреба розширеня інститута для дівчат в Перемишлі, потреба заснованя другого такого інститута у Львові, потреба заснованя такого інститута в Станіславові.

Але на жаль не вся ще руска суспільність зрозуміла потребу і вагу народного вихованя молодого женського покоління. Є ще багато людей що бажали-б не тільки відгравати ролю інтелігентних, але й патріотичних проводирів, нераз затрублять для придбаня собі популярности серед руского загалу в опозиційну і независиму тверду дуду, але своїми ділами показують, що у них нема ані руского духа ані серця, а лише пусті та шумні фрази на язиці.

Ми вже вчорак подали були звістку в «Руслані», що деякі Русини і то переважно рускі свьященники, замість давати свої доньки на вихованє до руских інститутів або руских патріотичних родин, висилають їх до латинсько-німецьких кляшторів в Тешині і Вайсвассер, нібито для того, щоби там навчили ся господарности і німецької мови. Коли се минувшого року були лише поодинокі случаи сеї пропаганди, на яку на жаль дали ся зловити навіть деякі щирі рускі патріоти, то тепер, як зачуваємо, починає се ставати справдешною пошестію. Одна «маститая русская дама» в Бережанщині, котра кацапским звичаєм замість «хлопської» мови послуґує ся польскою, веде справдешню пропаґанду, щоби

рускі свьященники посилали свої доньки до Вайсвассер, бо Rusini jeszcze nie dorosli do wychowania dziewcząt!

На перший погляд видає ся се річню не тільки зовсім невинною, але й хосенною, бо чому-ж не мали-б рускі дівчата навчити ся господарности та німецької мови. Але хто глибоше роздумає сю справу, зрозуміє її не тільки недорічність, але шкідливість. Рускі дівчата і то дівчата переважно руских свьященників виростають в згаданих кляшторах без науки руско-католицької релігії, сновідають ся і причащають ся після латинського обряду і так відчужують ся і стають байдужними для своєї церкви і свого обряду. Так само не побирають там науки своєї рідної мови й літератури і не можуть переняти ся тим патріотичним, народним духом, який може віяти лише із рідного письменства. Чого-ж можна сподівати ся по так вихованих дівчатах, що колись мають стати рускими матерями?! Ні се не будуть рускі матери, а недоріки, що навчать ся хіба лише троха цвенькати по німецьки. Та й де-ж знадобить ся їм та німецьчина, хочби й добре її собі присвоїли? Хіба до розмови на руских вечерничах з офіцирами, наколи їх запросить вечерничний комітет, або коли підчас маневрів який з них заблукає ся на руске приходство!

Тимто остерігаємо всіх перед таким нерозважним починанєм. Маємо рускі інститути і школи, посилаймо до них свої діти, а є в них що недоброго, поправмо, а є їх за мало, засновуймо нові. Наколи-б же сего року Русини висилали свої дівчата знов до Вайсвассер і Тешена, тоді ми безпощадно оповістимо імена сих патріотів!

6

Омелько Цуцня.

Оповіданє
Олександра Катренка.
(1897 р.).
(Далі).

III.

Перва Ступінь.

Через чотири дні путі на п'ятий Омелько став вже й у Харкові, який був від Крейдянки верствів за двісті без чогось невеличкого. Він прибув туди такої доби, як на селі снідати от то буває саме гаруд. Харків, працюючий Харків, давно вже прокинувся і всіма своїми незлічними улицями і підулицями розним людям аж кішка кишів! Омелько, увійшов в таке велике місто, в якому ще вперше на віку оце йому довело ся бути, почував себе там далеко гірше, ніж почував ся-б він де у незнаемому, та великому лісі. Він зовсім не то що не знав, але навіть хоч трохи-трішечки і в голові собі покласти не міг, куди йому тут посунути ся, чого йому тут шукати, на віщо йому сподівати ся можливо-б було. До панича-б йому кинути ся, але, горенько важке, він же навіть зовсім несвідомим був ні де той панич живе, пробуває, ні де він урядув. Коли, видко, доля за Омельком добре причепила ся, та так і слідкувала ся за ним. Ось вона як допомогла йому тут, та ще і зараз, митьтю, випадково, Омелько був, увиходячі у Харків ще, наздогнав якогось чоловіка, який

посував ся туди-ж. Омелько, розбалакавши ся з ним, роспитав ся у єго де об чому. Від єго то він освідчив ся, що у місті є таке місце десь, на якомусь-то торгу, яке товкучкою зветь ся. Зветь ся воно товкучкою мов, бач, через те, що на єму там від сходу і до сходу сонця все люд собі товчить ся, та й товчить ся. Омелько втямив, що єму неодмінно треба відшукати тієї товкучки, бо-ж там, як той казав, наймають ся і наймають містові господарі людей на усякі містові роботи. Товкучку ту Омелькові знайти не важило великої праці. Він роспитуючи ся, — адже-ж кажуть, що язик і до Києва доведе, — швидко й спіткнув ся об неї і зараз же вздрів на ній те товпище того бурлацького люду найріжнійшого зросту і коліна. Були там, в тому товпищі, і чоловіки, і жінки, і дівчата, навіть діти 10—12 років, та і менчі ще. Були там і прості селянські люди і більш, чи менш помазані вже тим містовим життьєм і зовсім містові мешканці. Були там і підупалі, або й зовсім всім упалі і панки, і полупанки, і кушці й усякі. Були там і такі, що ще держали на собі образ Божий, були такі, які давно єго вже і згубили. Були там невимовно обшарпані, обідрані якісь люди з синіми носами і губами, з руками і ногами, які у них ловили все, дрижаків, немов їх невгадаючи лихоманка трясла, та й трясла, та й трясла. Були там і зовсім берені, усі у пухирях, та виразах неприємних. Велике було те товпище і дуже, найпридуже розноколірне і розноколірне. Ворушило ся те товпище невинно. Та

велика куча людей тих вдавала з себе щось таке спільне живе, якесь одно велике сотворіннє, яке ворушить ся, та і ворушить ся, чогось собі все на одному тісному місці, не маючи моці ні туди, ні сюди дивгнуту ся, посунути ся.

В повітрі над тим товпищем стояли невинно, густо, хоч сокиру, мовляв, вішай, галас, гидка лайка, а у низу межі самісіньким товпищем іноді, та і частенько таки збучувала ся навіть і бійка. Омелько побачивши і вчувши таке вперше на віку, від разу не насамілив ся був навіть і підійти, щоби дуже вже близько туди. Він синив ся віддаліки, та і став собі самотно. Став він, та дивить ся, і слухає, не примічаючи того, аж рота роззявив, та слухає що воно там та дієть ся. Дивовижним та для єго здало ся все те, що він вздрів, однаково як і кожній селянській людині по першій воно так було-б. І довго так Омелько стояв цілком зацікавленим. Коли ось почув він, що хтось єго за рукав смик. Аж від ніг до голови здригнув ся Омелько від несподіванки, аж у бік навіть він борсанув ся несамовито. Коли глядь, аж перед ним стоїть невеличкий, тоненький панок якийсь. Стоїть він перед Омельком, та й усміхаєть ся собі, побачивши такий тай Омельків переполох. Схаменувши ся трохи Омелько і собі засьміяв ся, коли-ж розглядів мало-мало того, то і погадав і подумав, що воно таке за людинка-ж? Коли такий же тобі, що вже висмактаний якийсь, так далі і нікуди вже єму та. Ну не дати, не взяти з єго, як кислиця от та, що пі-



Нагла смерть Зіми!

Бувший директор галицької Каси ощадности Франц Зіма умер в вязниці.

Мов грім з ясного неба вразила вчера всіх мешканців міста Львова вість, що Зіма умер. Вість ся викликала загальну сензацію. Певних відомостей ніхто не міг дати. Кожний толкував собі єї на свій лад. В гмаху кравого суду при ул. Баторія надзвичайний рух, перестрашені облича дозорців, світло в вікнах декотрих канцелярій і на коритарях, пізніше надзвичайна візита лікарів — от і все. Вість була цілком правдивою.

О год три чверти на 10-ту вечером директор Зіма вже не жив.

Умер нагло зараз по дорученю акту обжалованя в хвили, коли ціла суспільність з нетерпеливостю надіяла ся, що тайна сеї справи раз вже вяснить ся.

От що доносять про остатні хвилі життя бувшого директора:

В одній казни вязниці при ул. Баторія разом з цукерником Червінським з Станіславава сидів сей фінансовий велит. Ще до вчера дир. Зіма був досить спокійний.

Вчера по полудни відвідала єго жінка і син, а розмова вела ся в присутности слідчого судії. Коли розмова скінчила ся роздражненій до найвищої степені Зіма закував на сторожа і попросив сифон содової води.

Сторож за призволом судії приніс єму води, а Зіма випивши одну шклянку положив ся до ліжка і почав читати якусь книжку. Читав досить довго але нарешті о год. девятій вечером почув, що єму щось недобре. За хвили болі в змогли ся до тої степені, що почав ся вити на ліжку.

Червінський видячи тоє, повідомив в тій хвили о всім сторожа. В цілій вязниці запанував великий рух. В хвили однак коли прийшли судові лікарі др. Габель і др. Шмідт Зіма сконав.

Зараз прикликано слідчого судию п. Мілашевского, президента суду п. Жміковского і цілу судово-лікарську комісію, котра опечатавши докладно казню відложила дальше слідство на нині.

В карнім суді запанував великий рух. Урядованє скінчило ся пізно в ночи, бо доперва о год. пів до другої.

Так закінчив своє житє чоловік, котрий ще недавно тряс цілою Галичиною, котрий маючи в своїх руках мліони зложені з крови і праці тисячи людей, був паном їх життя і смерти. Опущений від приятелів, родини, свояків, серед чотирох голих стін вязниці провів останні хвилі свого життя.

Нині рано о год. 10^{1/2}, прибула до вязниці Зіми комісія судово-лікарська і веліла відставити тіло до Анатомії в цілі секціонованя. Комісаріят дільниці. І забрав декотрі річи, як лі-

каретво і 2 фляшки вина, щоби дати під розслідженє хемічне, бо є підозріє що Зіма мусів отроїтись.

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

Справа заговору на Міляна ще до тепер не вяснена перед судом. Сербске правительство старає ся скинути з себе всю відвічальність за варварекі розпорядженя, які видало по атентаті Кнезевича на екс-короля. Нема вправді доказу що Мілян сей цілий заговор сам замовив, щоби здусити відразу всіх своїх противників, але спосіб в який поступає ся з неприятелями родини Обреновичів є попросту обурюючим. Насамперед що ся тичить прав до престоло, то так само добре могли би на нїм засідати Карагеоревичі як і теперішня династія. Дальше спосіб життя і поступованє Міляна, що ще недавно в західній Европі надавав ся дуже добре до усіх гумористичних, ілюстрованих часописий сирікрив ся вже Сербам, що вже не хочуть монархічної державної форми. Мимо того всього Мілян, що є властиво сербским королем, хотій ніби то зрік ся був сеї гідности на свого сина Александра — не забув в варварскій спосіб відомстити ся на своїх ворогах радикалах. Оголосив стан облоги, доривочні суди і взагалі поступає собі так, як нігде інде хіба лиш в Росії або Туреччині обходити ся уміють з своїми противниками. Так пр. ні звідси ні звідти, без доказу якої будь вини, відкликав сербского посла в Петербурзі Грїча і позбавив офіцирского степеня. Радикали яко приклонники Росії можуть бути для нас навіть несимпатичними, все таки суть людьми, що заслугоють на инше обходженє ся з ними, як се робить король Мілян.

В американській республіці Сан Домінго, революція. Революції в середно-і полуднево-американських республіках відзначають ся тим, що їх жертвою падають президенти республік. Звичайно суть они першою жертвою революції. Так і тепер стало ся. Революція зачала ся замордованєм президента Геро, чоловіка рідкої енергії і спосібностей. Більшість горожан ненавиділа єго, бо був мурином чистої крови, а до того для недисциплінованих республіканців за енергійний. В додатку ще мали против него інтригувати Сполучені Держави, котрі загорнувши іспанські посеїлости, хотіли би взяти всі антильські острови. Убийник замордував президента в білий день на улиці і утік. По замордованю президента революційний рух зачав прибирати щораз ширші розміри. Повстанці збирають ся урядити великий атак, супротив котрого, війскові власти суть безсильні.

НОВИНКИ

— Всіх П. Т. предплатників просимо вирівнати залежности, аби адміністрація не була примушена здержати дальшу висилку нашої часописи.

— В справі процесу за крадежи в гал. касі ощадности: Ві второк доручено акт обжалованя панамістам з гал. каси ощадности, іменню Фр. Зімі, Вендриховскому і Карпиньскому, котрі находять ся у слідчій вязниці, дальше Стан. Щепановскому і Стефанії Фурмановій, що есконтувала в касі векселі. Обжаловані застерегли собі речинець до внесєня рекурсив. — Оноді їздив до Відня слідчий судія п. Милашевский і там обширно здавав справу з процесу. — Адвоката д-ра Грека візвано телеграфічно з відпустки до оборони Зіми і Щепановского. — Кажуть, що росправа не буде відбувати ся в східній Галичині, бо трибунал міг-би бути звязаним складом давної дирекції. Є то річею горожанською того суду в західній Галичині, що буде судити сю справу з цілою безглядністю розслідити, длячого дирекція, рада надзорча не сповняла своїх обовязків і що властиво робив правительственный комісар, що так легко змарновано мліони, кроваво запрацьовані тисячами людей.

— Напад на гладкій дорозі. Ні єїло ні пало накинута ся «Буковина» на товаришів з «Академічної Громади», що ще дотепер не видали памяткові книжки віча, що відбуло ся 13 липня у Львові в справі заснованя українсько-руского університету. Се є по просту штубацтво підозрівати товаришів громадян о байдужність і надбалість в сій справі. «Буковина» каже що тов. Громадяне розїхали ся на ферії а про книжку забули, коли тимчасом люди з великою нетерпеливостю очікують появи єї. Се чиста брехня, бо книжка друкує ся. Єсли шановна редакція «Буковини» не знала о тім, що книжка обіймаюча кілька аркушів друку мусить друкувати ся найменше зо два тижні, то могла поінформувати ся об тім у видавця «Універсальної Бібліотеки» в Чернівцях п. Д. Лукіяновича. Він, що розуміє ся дуже добре на таких справах — бувби шанов. редакцію о тім повчив, так що була би подібних дурниць у світ не пустила.

— Вплив бурі на птахи. Від давна думано, що коли лиш надходить буря, птахи замовкають і перестають сьпівати. Американський метеоролог С. Є. Ліннеп заняв ся розслідженєм сеї справи і порозсилав запити до всіх обсерваторів. Отримав від них відповіді згідні з тим, що птахи коли надходить буря не лише замовкають але також миють ся і виривають піре. Се можна побачити передовсім у домашних птиць.

— Королева Вікторія займає ся сама до машини господарством. Шо рана кухар дістає списє страв, що мають бути на обід, котрий королева сама укладає. Сніданє королевої складає ся з яєць і хліба з маслом. Рахунки видатків королівского двора провадить ся дуже строго. На всі видатки суть друковані квіткі, що їх що дня шконтрує ся. Провадженє рахунків запровадив єще чоловік королевої, она того тримає ся ще й до тепер. Королева не може стерпіти чотирех річей: капусты, газу, тютюну і котів. Недавно запроваджено в палатах електричне освітленє, королева однак освітлює свої покої восковими сьвічками. В цілій палаті заказанє є курєне тютюну і триманє котів. Одним звїратком, що єго королева тримає в палаті є єї улюблений пес «Маго».

— Убранє з дерева. Гр. Генкель з Найдеку показував своїм гостям тканину дуже делкатну а зроблену з соснового дерева. Патент до фабрикації набув граф в Англії за суму 400.000 марок. Сукно се пере ся дуже добре а метер

сля квасу вимачена буває. І справді вид у того панка був такий, що скрізь єго ледви-ледви та не. Сьвітило ся тільки. Як би не ті оченята у єго, що вони одні і блищали тільки, то можно було-б помилити ся і сказати, що це зовсім не жива, а якась чи мертва, чи що гюдина перед Омельком стояла. Білиш, білиш, аж з жовта ще білиш, до краю безколірним був той, що от то зачіпив був Омелька. Перед ним стояла справедлива, родима дитина, якими вони всі бувають, діти людности великого міста, розуму й сегочасної осьвіти, чи як по вченому зветь ся, великого міста широкої людської культури. Народжаєть ся містова дитина у безповітряній кам'яній твердині, росте воно, що часу дишучі шкодливим задля кожної істоти нечистим, часто густо-воночим горедянським повітрем, та і того коштує воно вільно, хоч би вуличного, надвірного, впродовж всіх частин року дуже рідко. Як та рослина нещасна, що виростає буває в волі людини якої затїжної і букатної де у теплицях, боїть ся всего справдішнього і сонечка дужого і вітру вільного, хоч би маленького і кванє від того, засихає, коли навпаки саме від того друге иначе зіночко Боже росне по степах, лугах та лісах відживаєть ся тільки, росте точнісінько так і містова дитина, а оієсія і людина від усегож Божого отвертого ховаєть ся, всего, всего надвірного вона боїть ся. Все їй неприємне, все шкодливе задля істоти єго. Со-

нечко припіка, сьвіте воно дуже ясно і містовій людині вже не по собі, вже не добре воно собі почуваеть ся, а через те намагаєть ся яко мало втекти від благодаті цієї сонечка, сховати ся від єго усюди і в окні в себе і на дворі, на вулиці. Щоб не лігло промінячко у горниці, у палаці, та будинки, над вікнами, над дверями біле полотно прибивають, ними захищають ся. На вулиці запинала задля холодка над головою повигадували: йде і держе. Зіма настане і знов дитині, людині міста вона не у смак. Боїть ся він западу, стужі і хіба тільки неодмінність одна і можлива вигнати єго з єго леговища на сдавнені з усіх бокі комінєм вулиці єго рідного, єго любого міста. Боїть ся містова людина і дожджу весняного, не кажу про осінній вже, боїть ся вона і вітру великого, та і не великого і морозу і метелиці і потеплости зимової і всего-ж, всего... Тільки і добре їй у себе у кімнаті, та і те ще при зачинених щільно вікнах та дверях. Від усего того самого, від чого хуторянська людина росте собі, дужіє, здоровіє і живіє, містова людина і мала і здорова однаково, кваніє, хвиріє, занедужує й умірає навіть! Містову людину межи тисячіма иньчих певно можно пізнати по єї виразній немічливости, загальній безкрівности.

От таку то питому містову людину в перве з роду і побачив перед собою Омелько. Не диво-ж що він, глянувши на того панка, наклав

у думці собі: «Боже-ж! Та який же-ж цей пан недужий дуже є! Та і загодований же, здаєть ся, він до краю. Осе, мабуть від того то у єго і хворість якась ієтнує». Поки Омелько от так міркував про його, то тай обернув ся до його вже і з словом:

— Чи ти, парубче, глухий, чи хто тебе і знач який ти єсть?

— Ні, пане, я не глухий, я на обидва вуха добре чую, — відповів єму Омелько.

— Який же ти не глухий, де-ж ти там добре чуєш, коли я вже давненько таки балакаю, балакаю до тебе, питаю тебе, а ти собі й уваги нікогоєської на те Вирячів очи, роззявив рота так, що аж мухи туди от, от поналітали-б, та і встромив ся кудись, у віщось, хто єго знає й у що, чи у небо, чи куди, а сам то мабуть і забув де ти й є і що робиш: чи сидиш, чи лежиш, чи стоїш.

— Та я, бач, задивив ся на людей.

— Хіба-ж ти людей ціколи не бачив, що они задля тебе такі цікаві?

— Ні, бачив.

— Так, чого-ж ти?

— Та я вже хуторянських та селянських бачив, а таких ні.

— А тиж відки?

— А з Крайдянки, певно знаєть? Може і панича нашого знаєть, Степана, він тепер у Харкові тут, але я не знаю де єго знайти, от...

коштує 1 кр. З Англії висилають вже тепер цілі паки сего сукна до Хін. З 9 кр. можна мати ціле убрание з сукна з дерева.

— Вид правдивого здичиня представив ся вчера вечером переходячим по годині десятиї улицею Шпитальною. Служниця А. Федина пішла з чотирма вояками до одного шинку на... горівку. Досить мусіло там бути тих горівок, коли по хвили вийшли вояки і почали знущати ся над своєю товаришкою. Дав ся чути страшний крик, але вояки не богато собі з того робили. Люди вправді затримували ся, однак ніхто не важив ся ближше приступити, бо грозили шаблями. Наконєць з'явив ся поліційний агент і войовничих синів Марса відвів на поліцію. Дівчина цілком майже непритомна, не могла жадних зізнань зложити, лиш вила ся в болю по землі. Арештованих вояків відпроваджено з «парадою» до касарні.

— Жінки хінського цїсаря. Хінський цїсар є невеличким в цілім того слова значіно. Кождий его крок, ціле его жите є уняте в строгі приписи. І так пр. приписують, що він мусить мати одну жінку першого ряду, 9 жінок другого ряду, 27 третого, а 81 четвертого ряду. Всі они мусять походити з манджурского племені. Над тими всіми жінками володіє цїсарева вдова, що є найвисшою «рибою» в цілій державі. Она має право цїсарські жінки вивизнати з низших до вищих рядів або деградувати. Завдяки здає ся такому системови завдячують Хіни застій розвою і цивілізації.

— Трафна замітка Абуль Гаміда. Швайцарія з ошадности не має політичного представителя ані консуля в Константинополи. В тих днях султан переїжджаючи улицею побачив на місті швайцарского купця. Закликав его до себе, розмавляв з ним о відносинах Швайцарії — а відїжджаючи сказав: «Край твій красний хочби ддятого, що не присилає мені тут посла, щоби мене нудив так як інші».

— Дрібні вісти. В Городку в ставі утопив ся гімназіяет VIII. класи Рудольф Х. зі Львова. — Вибір п. Йосифа Фрідліяна на президента міста Кракова зїстав вже затверджений. — Проф. др. Глюзїньский виїхав на місяць до Закопаного. — Львівська поліція увязила вчера дезертира Дебельского, фахового злодія, що утік з слідчої військової вязниці. — В Рієці затопило ся човно з вояками з котрих п'ятох пішло на дно моря а двох виратувало ся. — 20 сего місяця — як доносять польські дневники має приїхати еп. Куїловский. — Намістник гр. Пінїньский перевїс ся вже з «Sauterets do Biarritz» французского місця купеделього.

Наука, штука, література.

— Дзвінок, письмо ілюстроване для науки і забави руских дїтий і молодежи. Вже вийшло ч. 15 сего місячника за місяць серень і містити в собі: Казки братів Грімів — переклад П. О. Макарушки. — Хлопчик Нагадаї (казка). — Князь Ігор, оповіданє по «Слову про полк Ігорів» В. Чайченка.

Телеграми.

Відень, 4. сервня. Рада мійска ухвалила на вчорашнім надзвичайнім засіданю резолюцію з протестом против §. 14. Кілька додаткових вие-

— Ні, ні, не знаю ві твоєї Крейдянки, ані твого панича, — перебив его сьміячи ся той панок.

— Чогож ти прийшов сюди?

— А місця прийшов шукати якого небудь. Може хто найме.

— Так, виходе, наймаєш ся?

— А то-ж!

— А у яку-ж роботу ти хотїв би наняти ся?

— Та у яку доведеть ся.

— А щож ти умієш робити?

— Та все вмю, все роботиму.

— Ось як! все! Це богацько, як все! — знов панок засьміяв ся.

— Ну, а перше-ж де-ж ти, служив де небудь.

— У пана Михайла у Окономії наймитом був...

— Виходе орати вмієш?

— Ще би пак.

— Ну, а прислугувати вмієш?

— Як то так?

— Чоботи вапсити, одежу чистити, долівку у горницях підмитати, самограю настоновляти, то що?

— Все це, пане, робити мудрація не велика. Кожда не то що жінка, дівча поганенька і те з такою роботою управить ся, а я то і недавно...

сень против конфіскаційних практик, права зборів та язикових розпоряджень не прийшло під обради.

Ішль, 4. сервня. Приїхав ту міністер війни бар. Кріггаммер, щоби подякувати цїсареві за відзначенє, яке дістав в 50-літню річницю своєї служби.

Ішль, 4. сервня. Приїхав ту амбасадор австро-угорский в Римі бар. Пассеті і був на авдїєнції у цїсаря.

Білгород, 4 сервня. З слідчої вязниці випущено знова кілька осіб підозрілих о участь в заговорі на Міляна.

Слідство против Тавшановича виказало, що він був в зносинах з сербскими радикалами в полудневих Уграх.

Малий фейлетон.

З теки самоубийця.

Психологічний образок.

(Далі.)

20. марта.

Так любо, гарно, — тільки жити!
Природи бог мене манить...
Дарма, волївбим вже скінчити,
Бо так не в силі далі жити.

Де ти щастє моє ділось?
Де ви мрії, де ви сні?
Чом так скоро все змінилось
Зараз в перших днях весні?
Боже! вчуї моє благаня,
Най на вітер не луна!
Ось диви ся: я в зітханях
Вже оглух на всі чувства.
Боже правий, о згляни ся,
І дитини не карай...
Над рабом змилосоуди ся
Не карай, не розлучай...
Всьо возьми, — єї одну
Бідоласї полиши.
Ось диви, як я надьгую,
Як караюсь, — подиви!

Всім весело, всім лишились
Хвилі щастя, — тільки я...
Тільки в мене розгостились:
Горе, муки й гадь-туга.

Дармо прошу й молю Бога
Окаяний! не змолю;
Не поможе ні тривога,
Ні нічо... Усьо клену!

1. цвїтня.

Чого в мене така вдача плаксива? Чого я раню ся сам і сам свою кров пю? Чого мені так трудно жити?

Пекуча рана ятрить ся в серцю від давна; що раз більше болить, — пухне, перетворюєсь в неулїчиму гангрену. Я неулїчимий, мені нічо не поможе; я на смерть засуджений... Так болить, так в грудній клітці тяжко, — здаєть ся, холодна куля з пушки застрягла і хоче назад видобути ся. Надармо.

— Ну, молодець, коли так. Найма ся до мене за лекал.

— А чому-ж? Я до такого діла при звичаний, з паничем і біля панича й виріє.

— О! От і добре і гаразд! Скілько-ж озьмеш на місяць?

— А що дасть?

— Пять рублів дам і зі мною будеш і чай пити і зі мною годувати ся. Будеш все те їсти, що від мене останеть ся, чого я не поїм.

— Та й добре! я згадаю ся.

Така платня здала ся Омелькові дуже, та ще і найпридуже доброю. Та і не диво, бо-ж у пана він послїдній тільки рік, та й те через панича, мав умовлених 45 рублів річної платні, а то-ж все був жив і за 20 і за 25, за 30 і за 35 рублів що найбільше. Вдруге-ж і обовязок той лакейській, робота легка і не проста, а біляпанська, — дуже Омелькові до смаку припав. Таким робом Омелько не ветиг увійти у Харків, а вже і найняв ся, став на місце, та ще на его око і не на аби яке: «Щоастило мінї, дякувати Господеві». Гадав він собі, радісно. Аж підпригував йдучи за паном тим, за своїм сегочасним господарем.

(Далі буде).



Ох, зранила мене З... стрілом своїх оченят... Чому не вбила? — Боже! що то буде? що то буде?...

2. цвїтня.

Я дивний став. Товариші мене не пізнають. Раз сумний, хмарний, глухий, — то знова весилий, вдоволений. Дивний я став...

Як очи вже стратять і вираз і силу,
Сльоза їх не змиє, а серце закує
Стон муки, і слово в оковах сьмує,
Пірнувши в холодну, душевну могилу, —
Сьмію ся крізь сльози, — сьміюсь на всю силу!
Хоч серце заводить, нудьгує, горює, —
Сьміюсь, хоч в нутрі океан весь вовнує,
Сьмію ся крізь сльози, сьміюсь на всю силу.

Сьмію ся: пекольний сей сьміх обхапає
І душу і серце, і в серцю лунає
Безладно, мов струни фальшивії звуки...
Що раз виразнійше стон мук виринає;
Тихонько, несьміло... вкінци залунає
Первово і грімко. Се тріо розпуки.

3. цвїтня.

Ха-ха! ха-ха! ха-ха! ха-ха!
Сей сьміх страшний, пекольний сьміх.
Бо він глузує з всього, з всіх.
Нічо сьвятого... Ха-ха! ха!

Ха-ха! ха-ха! Ось як вита'
Суспільність членів в свій округ...
Весь вік троїть ся: чарка друг,
Коли-ж кона, то знов: ха-ха!

Ха-ха! ха-ха! Так сьвіт руга'
Над дурнем, що у сїть ідей
Спіймесь і вірїть у людей
В чутє, братерство... ха! ха-ха!

(Кілька годин пізнійше)

Нема для нікого ще більшого лиха
Як що єму в серце вкраде ся із тиха,
Мов злодій зневіре! Пропає, хо покине
Надію та віру!

Поволи застине

У нього серденько малє, спинаєсь,
Аж висохне зовсім. Тоді видирає
З грудий сам і шпурне: «Брати, — поди-
[вїть сьмі!»
І страшно поглянуть: Лиш камінь котить ся...

4. цвїтня.

Кохай мене, люба, — молив без ушину;
Ти живчиком серця, — без тебе я згину...
Бодай з милосердя жалю надї мною
Кохай мене мила, не будь камяною!...

Надармо молив ї, — байдуже їй було;
Заклятя та сльози, все глухо прогуло.
А він окаяний страдав і томив ся,
Аж вихилив чару до дна, і — упив ся...
Без сонця не сила нічому прожити.
Як сонце загасне, то мусить згасити ся
Планета у купі. З тяжкої розпуки
Звїнчав ся зі смертю. Сконав серед муки
Із кулею в серцю: «На жертву для неї».

Дїзналась, — зіткнула...
Плечима здвигнула...

На віщо вмерлому кадила від неї?

5. цвїтня.

Горить!

Звук звонів, гамір, крик, гомін,
Тон труб, гук возів, — твердь дрожить;
Пекольний рев і плач, проклін
І крик: горить! горить! горить!
Горить! Товпа садить, біжить,
З страхом, жахом кричить: горить!...
Вир, хаос, крик, — земля дрожить;
Ляменти, стони, плач: горить!

Над містом смерти дух злетів,
Страшний молох, як чорт грізний!
Плач з людских мук; увесь скипів
Сльозами, кровю...

О, страшний!

Сховав ся в дим, що ген жене
В небес простори, — весь, сичить;
Наставив лиш лице грізне,
І сипле іскор сніп, — жарить!

Крик, гамір, плач; ревіт, жах,
І бренькіт, лоскіт, ломіт, страх,
Проклін і стогін: море мук, —
Мішаєсь все в пекольний гук.
Полумя в гору так й жене,
Гуляє, скаче, залива'
Нові хати, і все займа'.

Конає все, — лиш я живу
На гру судьбі, на глум, бїду...
О, я нещасний!... Час іде
В розвалини добро паде...

Минає час... докола гук, —
А в мене, в серцю море мук,
Дим в очи їсть, огонь пече,
Внутрі холодно, — воля рве
У рот огня.. нехай волю
З собою враз любов свою...
Мутить ся зір від диму хмар,
Паду омлілий в пекла жар.

(Далі буде).

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
6:10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	1:55	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава				
6:50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно	2:08	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний				
7:10	з Зимної-води	2:45	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави				
7:40	з Янова	8:30	до Кракова (Відня, Варшави, Пешту) Стружа				
7:55	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	9:10	до Скольного, до Лавочного (1. липня до 12. вер.)				
7:44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	9:25	до Янова				
8:05	на дв. головний	9:35	до Підволочиск, Бродів, Гусятин дв. Підз.				
8:15	з Сокаля, Рави рускої	9:53	до Янова				
1:30	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	10:10	до Белзця, Рави рускої, Сокаля і Любачова				
11:15	з Ярослава і Любачова	12:50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тільки в неділі і свята				
1:50	з Іцкан, Чернівців і Станиславова	2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята				
1:01	з Янова	9:45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)				
1:40	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно	3:05	до Кракова (Відня) Хавівки ч. Рясів				
2:20	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	3:15	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.				
2:35	на дв. голов.	3:26	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.				
5:55	з Сокаля, Белзця і Любачова	5:25	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.				
Ніч		Ніч					
8:45	з Кракова (Відня) Самбора, Хирова	6:21	до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави				
6:20	з Іцкан, Сучави	6:40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.				
	з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята	6:50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.				
7:58		7:00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша				
8:15	з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно	7:10	до Сокаля і Рави рускої				
8:14	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.	7:20	до Тернополя дворець головний				
9:21	з Янога тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.	7:42	дворець Підзамче				
9:55	з Кракова (Відня, Берлина), Сянока, Пешту	7:47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900				
12:30	з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави	8:35	> > > 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.				
10:08	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	9:10	> > > 1. чер. до 30. жов. в нед. і сьв.				
10:25	на дв. голов.	2:36	до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави				
10:30	з Лавочного (Пешту) Хирова	10:50	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока				
12:10	зі Скольного, Калуша	11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний				
3:05	з Підволочиск на дворець Підзамче	11:32	> > > дв. Підзамче				
3:30	на дворець головний	4:10	до Кракова (Відня, Берлина)				
2:16	з Кракова (Відня), Самбора, Сянока	5:50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня				

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцьких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.

Банку
Гіпотечного

2 купує і продає
всякі

папери цінні
і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі деннім не числячи ніякої провізії.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Преосв. Митроп. і Преосв. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарські знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливых огневиx.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898 вносятся:

Фонд резервовий 96.775 зр. 05 кр.	} 206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій 64.263 „ 12 „	
Фонд основний 45.000 „ — „	
Резерва специальна 842 „ 40 „	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпоровочно. До кінця 1898 року вносили виплачені шкоди 527.790 зр. 67 кр. Поліси «Дністра» приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту «Дністеръ», стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентования від членів і третих осіб по 4%. Удїл членський вносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністрѣ». Інформації уділяє Дирекция листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях де нема близько агентів «Дністра», приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просвіти»).

Інформації і посередництво до заключеня обезпечень житєвих в найкористнійших комбінаціях.

Позички при членстві Тов. взаїмн. обезпеч. і заліжк. кред. «Дністеръ» на 5 1/2% і 1% додатку на кошта адм.

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ

Драма з галицного еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА

комедия в 3. актах з сільского життя.

Ціна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

історична трагедия в 5. актах — з другої половини XVI. віну.

Ціна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа

шутка в 5. актах з міского побуту.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР

комедия в 1. актї опрацьована після німецкого.

Ціна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно

оповіданє з льотерійних пригод.

Ціна книжки 15 кр.

На поштову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Галицкий Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженєм,

3 1/2% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженєм,

а всі иньші находячі ся в обігу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідженя.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупні;

Сьвітло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посылка почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а специальність по 12-20 франко ВІНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Иньші товари по умірених цінах.

78—?